

วารสาร มจร.นม. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2568)

**พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี**
**BUDDHIST METHODS TO PROMOTE POLITICAL
COMMUNICATION IN LOCAL ELECTIONS OF CHALOEM PHRA KIAT
DISTRICT, SARABURI PROVINCE**

พระครูใบฎีกาพิพัฒน์ เขมจาโร (บุระมิ) และ พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล
Phrakhrubaidika Phiphat Khemajaro (Burami) and
Phonsetthi Wutthipanyaisakun,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Ratchasima Campus
Corresponding Author Email: joybenyapajoy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น 3. นำเสนอพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี วิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 397 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้ส่งสาร รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านช่องทางในการส่งสาร 2) การเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด

สระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3) พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 (1) ฉันทะ ความพอใจในงานเพื่อส่วนรวมอย่างสุจริต (2) วิริยะ ความเพียรในการพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายที่หาเสียงไว้ (3) จิตตะ การเอาใจใส่ มีคุณธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน (4) วิมังสา การใช้เหตุผลวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นธรรม โปร่งใส หลักเหล่านี้ช่วยสร้างการเมืองที่ดีในชุมชน

คำสำคัญ: พุทธวิธี; การสื่อสารทางการเมือง; การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

Abstract

This research aims to 1. Study the level of political communication in the local elections of Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province 2. Compare people's opinions on political communication in the local elections 3. Present Buddhist methods to promote political communication in the local elections The research is a mixed-methods quantitative research using a questionnaire as a tool for data collection. The sample group is 397 people aged 18 years and over in Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province. The statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing is done by using t-test, F-test, and one-way analysis of variance. Qualitative research uses in-depth interviews with 9 key informants. Data is analyzed by descriptive content analysis.

The research results found that 1) The level of political communication in the local elections of Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province is at a moderate level. The aspect with the highest average value is the sender, followed by the information aspect, and the aspect with the lowest average value is the message delivery channel. 2) Comparison of political communication in the local elections classified by personal factors, people of different genders There were opinions on political communication in the local elections of Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province, in general and in each aspect, and therefore the research hypothesis was rejected. 3) Buddhist methods to promote political communication in the local elections of Chaloem Phra Kiat District, Saraburi Province by using the principles of the Four Bases of Power: (1) Chanda, satisfaction in working

honestly for the public good; (2) Viriya, perseverance in developing the local area according to the campaign policies; (3) Chitta, caring, having virtue, and not being selfish; (4) Vimangsa, using reason and analyzing information fairly and transparently. These principles help create good politics in the community.

Keywords: Buddhist methods; Political communication; Local elections

บทนำ

การเมืองคือกระบวนการตัดสินใจในเรื่องสาธารณะ และการจัดสรรทรัพยากรในสังคมอย่างเป็นธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้และควบคุมอำนาจที่ส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคม โดย การสื่อสารทางการเมือง จึงเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ปกครองและประชาชนผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทำให้ไม่สามารถแยกการเมืองออกจากการสื่อสารได้ รัฐบาลแต่ละชุดมีแนวคิด นโยบาย และข้อมูลเฉพาะที่ต้องการเผยแพร่เพื่อสร้างความเข้าใจและการสนับสนุนจากประชาชน จึงใช้เครื่องมือการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต รวมถึงวรรณกรรมและการแสดงต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนให้มากที่สุด (เสรี วงษ์มณฑา, 2540)

การสื่อสารทางการเมืองมีรากฐานมาตั้งแต่ยุคกรีกโบราณ โดยเฉพาะในรูปแบบของ "วาทวิทยา" ที่ใช้ถ้อยคำอย่างมีศิลปะเพื่อโน้มน้าว เช่น ในงาน Apologia ของ Plato ซึ่งแสดงถึงการโต้แย้งของ Socrates ต่อข้อกล่าวหาทางการเมือง นับเป็นตัวอย่างของการใช้การสื่อสารเพื่อป้องกันตนเองและสื่อสารอุดมการณ์ต่อสังคม แม้ว่าในอดีตจะมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี แต่เป้าหมายของการสื่อสารทางการเมืองก็ยังคงเหมือนเดิม คือ การโน้มน้าว สร้างความเข้าใจ และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในยุคปัจจุบัน การพัฒนาความคิดทางการเมืองเป็นหัวใจของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องและส่งเสริมการตระหนักรู้ทางการเมืองของประชาชน การนำเสนอข่าวของสื่อเปรียบเสมือนการสร้างภาพจำในใจของผู้รับสาร และส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การชุมนุม หรือการเรียกร้องนโยบายจากรัฐบาล ทั้งหมดนี้เป็นเครื่องยืนยันถึงความสำคัญของการสื่อสารทางการเมืองในฐานะกลไกขับเคลื่อนสังคมประชาธิปไตย (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540)

การสื่อสารทางการเมืองเป็นดั่งเส้นใยสมองของรัฐบาล หากปราศจากซึ่งการสื่อสาร รัฐบาลก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ โดยในปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลสู่ประชาชนถูก ทำลายด้วยข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างหลากหลายผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ซึ่ง

ช่วยให้ประชาชนสามารถ รับรู้ข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่ไร้พรมแดนและรวดเร็วโดยที่รัฐบาลไม่สามารถกำกับหรือควบคุมได้ แต่อย่างไรก็ตามรายการประเภทนายกฯ พบประชาชนซึ่งเผยแพร่ผ่านโทรทัศน์และวิทยุมีความ ได้เปรียบมากกว่าในด้านการเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางแม้ในถิ่นทุรกันดารและประชาชนผู้รับ สารไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งผลให้รายการประเภทนายกฯ พบ ประชาชนจึงยังคงเป็นช่องทางหลักของรัฐบาลและจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในโลกยุคข้อมูล ข่าวสาร ไร้พรมแดน เปรียบเสมือนฐานที่มั่นทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลที่ต้องรักษาไว้ให้ มั่นในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่รัฐบาลเห็นว่า “ถูกต้อง ไม่บิดเบือน” สู่ประชาชน (สุวรรณ สถาอานันท์ และเนืองน้อย บุญเนตร, 2542)

การสื่อสารทางการเมือง ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจและดึงดูดใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เข้าร่วมกระบวนการทางการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอนโยบาย แสดงวิสัยทัศน์ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองในพื้นที่ด้วยการรู้จักกันส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมาก กลุ่มผู้นำชุมชน ผู้หลักผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน มีบทบาทสำคัญในการส่งต่อข้อมูลและสร้างความเห็นพ้อง ประชาชนในพื้นที่อาจมีค่านิยมและความเชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลทางการเมืองด้วยช่องทางการสื่อสารโดยการลงพื้นที่พบปะประชาชนยังคงเป็นช่องทางที่สำคัญที่สุดในการสื่อสาร การใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊ก ไลน์ กลุ่มไลน์ชุมชน เป็นช่องทางที่เข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่และกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนให้ความสำคัญ เช่น ปัญหาน้ำ ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม จะเป็นประเด็นหลักในการสื่อสาร ผู้สมัครจะต้องนำเสนอ นโยบายที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การโจมตีคู่แข่งเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่ใช้ในการสื่อสารทางการเมือง จากความสำคัญของการสื่อสารการเมือง ผู้วิจัยได้บูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ในการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย 1. ฉันทะ ความพึงพอใจ วิริยะ ความเพียรพยายาม จิตตะ การเอาใจฝักใฝ่ และวิมังสา การใคร่ครวญหาเหตุผล สามารถนำมาบูรณาการเพื่อพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อช่วยพัฒนากระบวนการสื่อสารที่สร้างสรรค์และสร้างความเข้าใจระหว่างผู้สมัคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอพุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี จำนวน 36,024 คน (สำนักงานข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป กลุ่มที่ 2 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ประชาชน จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 9 รูปหรือ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.80 – 1.00 และคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อวัดความสอดคล้องภายใน

ตามแนวคิดของครอนบาค (Cronbach) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.851

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.80 – 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา เพื่อดำเนินการดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยขอประสานความร่วมมือกับนายกเทศบาลตำบลจักราช อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน และเก็บแบบสอบถามคืนได้ครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนัดหมายเวลาและขออนุญาตบันทึกเสียงการให้สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการบวกรวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องในภายหลัง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้

1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายระดับการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี และหลักอิทธิบาท 4

2. สถิติเชิงอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรอิสระสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) แล้วสังเคราะห์ข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงและจัดกลุ่ม เพื่อนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

ผลการวิจัย

1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.45$, S.D.=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้ส่งสาร ($\bar{x}=3.49$, S.D.=0.45) รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}=3.47$, S.D.=0.55) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านช่องทางในการส่งสาร ($\bar{x}=3.38$, S.D.=0.55)

2. การเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพึงพอใจ รู้จักการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของชุมชน มีจิตใจไม่ละโมภะอยากร้ายด้วย การทุจริต ทำงานส่วนรวมและเวลาส่วนตัว 2) วิริยะ ความเพียรพยายาม มีการทำงานที่มุ่งเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนปฏิบัติงานตามที่ได้อนุญาตไว้ตอนที่หาเสียงก่อนการเลือกตั้งมุ่งมั่นพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน 3) จิตตะ การเอาใจใส่ มีใจรักทำประโยชน์แก่กันด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่ประโยชน์

ส่วนตัว ช่วยเหลือบุคคลอื่น โดยการให้ความสำคัญกับความชัดเจนถูกต้องเหมาะสม ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง หมั่นแสวงหาความรู้เพิ่มเติมประกอบการตัดสินใจทางการเมือง

4) วิมังสา การใคร่ครวญหาเหตุผลในการปฏิบัติงาน วางตนดีทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลที่ชัดเจนถูกต้องแก่บุคคล โดยจะต้องวางตนเสมอต้น เสมอปลาย ไม่ลำเอียงในการรับ ข้อมูลจากสื่อมวลชน ใช้เหตุผลในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง เพื่อไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทั้งในเรื่องส่วนตัวและส่วนรวม

อภิปรายผล

1. ระดับการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านผู้ส่งสาร รองลงมา คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นเช่นนี้เพราะ แสดงให้เห็นว่าในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนั้น บทบาทของผู้ส่งสาร เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง นักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้นำความคิดเห็น มีความสำคัญอย่างมากในการถ่ายทอดข้อมูลทางการเมืองให้แก่ประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกลสุภา สันต์สวัสดิ์ (2567) ได้วิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูบรรจกิจคุณาธาร (อนันต์ วรปญโญ) (2561) ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร” พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ โสทธิ อนันต์ (2566) ได้วิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ) พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ) ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ

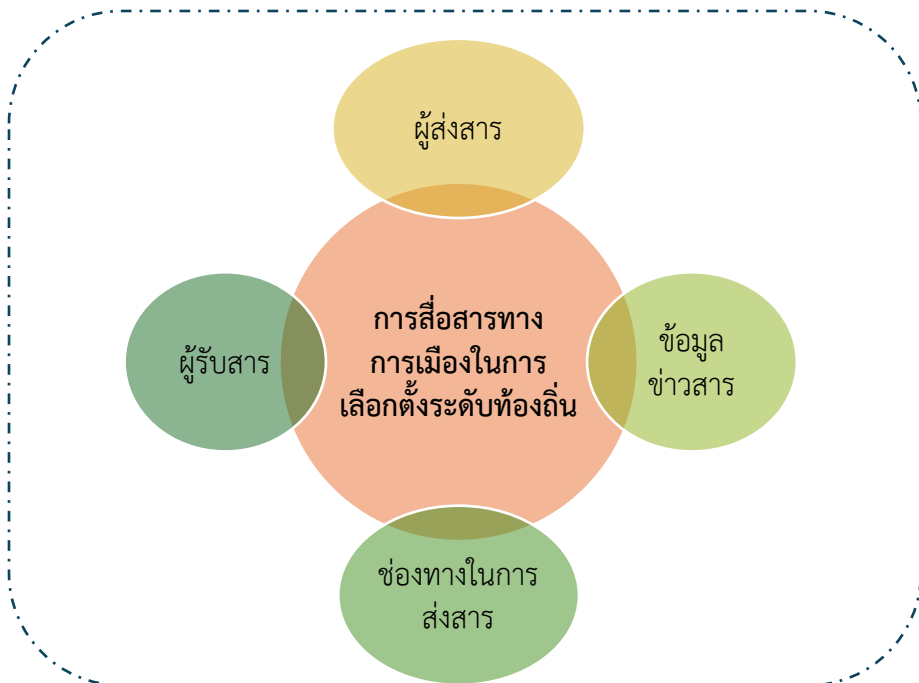
อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในระดับท้องถิ่น ผู้สมัครมักเป็นบุคคลที่ประชาชนรู้จักเป็นการส่วนตัว ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ทางการเมือง ทำให้มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนไม่ได้แบ่งแยกตามปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศิวพล พลเมธี (ใกล้ชิด) (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี” พบว่า ผลการเปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา (2564) ได้วิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี” พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ด้วยหลักอริยบท 4 ได้แก่ 1. ฉันทะ ความพึงพอใจ 2. วิริยะ ความเพียรพยายาม 3. จิตตะ การเอาใจฝักใฝ่ 4. วิมังสา การใคร่ครวญหาเหตุผล สามารถส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้เพราะ จะช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน และสามารถตัดสินใจเลือกตั้งได้อย่างมีคุณภาพ โดยหลักอริยบท 4 เป็นแนวทางที่ช่วยให้การดำเนินงานด้านการสื่อสารมีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศริย์ วรกุลชัยศรี (2566) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า แนวทางการนำหลักอริยบท 4 มาประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” ได้แก่ 1) ด้านฉันทะ (ความ พึงพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) เพื่อสร้างความพอใจหรือเต็มใจ ในการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และผลงานของ ผู้สมัคร ตลอดจนศึกษานโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ 2) ด้านวิริยะ (ความพากเพียรในสิ่งนั้น) เพื่อสร้างความพยายามในการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้ง ตลอดจน กระบวนการขั้นตอนของการเลือกตั้ง 3) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) เพื่อสร้างความ สนใจ

ในการเลือกตั้ง ตลอดจนการพิจารณาคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างจริงจัง และ ไตร่ตรองนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อให้เข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ และ 4) ด้าน วิมังสา (ความหมั่นสวดส้องในเหตุผลของสิ่งนั้น) เพื่อสร้างกระบวนการตรวจสอบพฤติกรรม คุณสมบัติของผู้ ลงสมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมือง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบ ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

องค์ความรู้

จากการวิจัยเรื่อง พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้ง ระดับท้องถิ่น ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดที่ เกี่ยวข้อง สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

ตามหลักอิทธิบาท 4

1. ด้านฉันทะ ความพึงพอใจ	2. ด้านวิริยะ ความเพียรพยายาม
3. ด้านจิตตะ การเอาใจฝักใฝ่	4. ด้านวิมังสา การใคร่ครวญหา

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เน้นการสื่อสารที่ดีในทุกมิติ ได้แก่ ผู้ส่งสาร ข้อมูล ช่องทาง และผู้รับสาร โดยยึดหลักธรรมในพุทธศาสนา เพื่อสร้างการสื่อสารที่ถูกต้อง เหมาะสม และเกิดความร่วมมือในสังคม การนำ อธิปไตย 4 มาใช้ในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ฉันทะ ส่งเสริมการรับฟังอย่างเคารพ ไม่ตัดสินด้วยอคติ ใช้เมตตาและสติสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่เปิดใจ วิจารณ์ ความมุ่งมั่นในการสื่อสาร รับฟังความคิดเห็นทุกฝ่ายอย่างอดทน ให้เกียรติผู้ร่วมสนทนา จิตตะ ความตั้งใจจริงในการรับใช้สังคม ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่าย เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนอย่างต่อเนื่อง วิมังสา การไตร่ตรอง ใช้เหตุผลและข้อมูลที่ชัดเจนในการสื่อสาร ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการตัดสินใจ ช่องทางการสื่อสารที่ใช้มีทั้งแบบดั้งเดิมและออนไลน์ เช่น การอภิปรายสาธารณะและการใช้เฟซบุ๊ก เพื่อเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม การสื่อสารที่ดีช่วยให้ประชาชนรับข้อมูลที่ถูกต้อง ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างสร้างสรรค์และมั่นคง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีหลักสูตรอบรมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งออกแบบหลักสูตรที่เน้น การพัฒนาทักษะการสื่อสาร เช่น การพูดในที่สาธารณะ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาคู่มืออบรมเชิงปฏิบัติการด้านการเรียบเรียงเนื้อหาและการสื่อสารทางการเมืองให้ผู้สมัครเรียนรู้ เทคนิคการเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับความสำคัญ เช่น การเริ่มต้นด้วยปัญหาของชุมชน แนวทางแก้ไข และข้อเสนอเชิงนโยบาย

3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมในการใช้สื่อทางการเมือง กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับการใช้สื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่เน้นความถูกต้อง โปร่งใส และหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลที่บิดเบือน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) นักการเมืองท้องถิ่นควรจัดเวทีพบปะประชาชน ที่เน้นการพูดคุยอย่างสร้างสรรค์ โดยให้ทุกคนมีโอกาสนำเสนอปัญหาและแสดงวิสัยทัศน์ มีการโต้เถียงสร้างสรรค์ ที่ไม่ใช่การเผชิญหน้า แต่เป็นการแสดงออกถึงแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหา

2) นักการเมืองท้องถิ่นควรมีแนวทางการสื่อสารทางการเมืองอย่างเป็นธรรม มีจริยธรรมในการสื่อสารทางการเมือง ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ไม่ใช้ข้อมูลเท็จเพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้าม นำเสนอข้อมูลเชิงนโยบายมากกว่าการพาดพิงบุคคล

3) นักการเมืองท้องถิ่นควรหลีกเลี่ยงการแชร์หรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่มีการตรวจสอบ เช่น ข่าวลือหรือข่าวที่ไม่สามารถยืนยันได้ อ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น หน่วยงานภาครัฐ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) งานวิจัยจากมหาวิทยาลัย หรือองค์กรอิสระรายงานสถิติที่ได้รับการตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาเรื่อง พุทธวิธีเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองโดยใช้สื่อดิจิทัลในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

2) ควรทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

3) ควรทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่ตำบล อำเภอหรือจังหวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. *ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่/ขบวนการเคลื่อนไหวประชาสังคมในต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก, 2540.

พระครูบวรกิจคุณธาร (อนันต์ วรปญโญ). “การสื่อสารเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร”. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ ปรัชญา*. 7(4) (ตุลาคม - ธันวาคม 2561) : 123-133.

พระมหาศิวพล พลเมธี ไกล่ชิด. “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีต่อประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี”. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563.

มนัสนันท์ ศิวะพรพัฒนา. “การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี”. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564.

สกลสุภา สันต์สวัสดิ์. “การสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวพระพุทธศาสนาของผู้บริหารเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว”. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2567.*

สมบูรณ์ โสตถิอนันต์. “การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนาของพระเทพวิทยาคมหลวงพ่อดุณ ปรีสุทโธ”. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2566.*

สำนักงานข้อมูลข่าวสารของราชการ. จำนวนประชากรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด สระบุรี พ.ศ. 2567. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CA> [16 มีนาคม 2567].

สุวรรณ สถาอานันท์ และเนืองน้อย บุญเนตร. *ร่องรอยความคิด ความเชื่อไทย.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

เสรี วงษ์มณฑา. *การประยุกต์ทฤษฎีในการสื่อสาร ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.*

อิสริย์ วรกุลชัยศรี. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”. *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2566.*

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* (3rd ed.). New York : Harper & Row.